

Lausunto / Raahen sataman kääntöaltaan ruoppaus ja louhinta

Lupa- ja valvontajaosto 10.04.2024 § 25

165/11.03.00/2024

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Teppo Niiranen

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto pyytää Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa Raahen Satama Oy:n kääntöaltaan ruoppauksesta ja louhinnasta 3.4.2024 mennessä, lausunnonle on annettu lisäaikaa 12.4.2024 saakka. Raahen Satama Oy on esittänyt Pohjois-Suomen AVI:lle satama-altaan kääntöaltaan vesityölupaa. Asia koskee Raahen Lapaluodon sataman kääntöaltaan muutosta.

Raahen Satama Oy hakee vesilain mukaista lupaa sataman kääntöympyrän muutoksen edellyttämälle merenpohjan ruoppaukselle ja louhinnalle. Hankkeen tarkoituksena on kehittää Raahen sataman toimintaa ja parantaa olosuhteita alusliikenteen turvalliseen liikennöintiin. Hankkeella ennakoidaan alueelle suunniteltujen tuulivoimapuistojen komponenttien tuontia, kokoonpanoa sataman alueella ja kuljetusta tuulipuistoihin.

Kääntöympyrää laajennetaan nykyisestä halkaisijaltaan 350 metrin ympyrästä 400 metriin. Haettava muutos edellyttää sekä moreeni- ja hiekkamaiden ruoppausta (noin 410 000 m³kr) kuokkaruoppaamalla että kalliolouhintoja (noin 11 000 m³kr) kääntöympyrän itäosasta syvyytason N2000 -11,90 alapuolella. Ruoppausmassat sijoitetaan Raahen sataman läjitysalueeseen Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 30.11.2021 myöntämän syväsataman läheisen merialueen täyttämistä koskevan vesitalous- ja ympäristöluvan nro 191/2021 mukaisesti. Louhetta hyödynnetään pengerrakenteissa tai välivarastoidaan ja jalostetaan hyödynnettäväksi kiviaineksena. Raahen Satama Oy hakee erikseen murskaukselle tarvittavat luvat ja tekee meluilmoituksen. Ruoppaukset ja louhinnat ajoittuvat avovesikausille 2026–2027. Ruoppaukset kestävät 6–7 kuukautta ja louhinnat 2–3 viikkoa.

Ruoppaustyöt toteutetaan suljetulla satama-alueella, eivätkä ne hakemuksen mukaan aiheuta pysyviä tai tilapäisiä esteitä merenkululle tai pienveneliikenteelle. Ruoppaukset ja louhinta aiheuttavat samentumaa ja vedenalaista melua. Samentuman vaikutusalueen arvioidaan olevan noin yksi kilometri. Vedenalainen melu rajautuu satama-alueeseen, aallonmurtajiin ja läheisiin saariin. Sedimenttitutkimusten perusteella ruoppausmassat vaihtelevat luonnontilaista meriläjityskelpoiseen, joten

haitta-aineiden vapautumisesta ei arvioida aiheutuvan haittaa vedenlaadulle. Hankkeen vaikutuksia on tarkemmin kuvattu hakemuksessa ja niitä seurataan hakemuksessa esitetyn tarkkailuohjelman mukaisesti. Hankealueen läheisyydessä on Raahen saariston luonnonsuojelualue ja Natura 2000 -alue. Ruoppauksen vaikutukset eivät ulotu arvokkaille luontokohteille.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen 11.10.2023 antaman päätöksen (PO-PELY/1708/2023) mukaan suunniteltu kääntöympyrän muutos ei edellytä YVA-menettelyä. Päätöksessä on myös todettu, että ELY-keskuksen arvion mukaan hanke ei yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa aiheuta sellaisia merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin, että hanke edellyttäisi luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista arviointimenettelyä.

Hakijan mukaan lupa hankkeelle voidaan myöntää vesilain 3 luvun 4 §:n mukaan.

Vahinkoarvio

Hankkeesta ei hakijan mukaan aiheudu vahinkoa yksityisen kalastusoikeuden käyttämiselle eikä se estä tai vaikeuta vesilain 13 luvun 9 §:n 4 kohdassa tarkoitettua kalastusta. Kääntöympyrän ruoppauksen ja louhintojen toteutusvuosien ajaksi hakija esittää maksavansa 500 euron suuruista vuotuista kalatalousmaksua kalastolle aiheutuvan karkotusvaikutuksen vuoksi.

Ympäristölupa

Raahen sataman toiminnalla on voimassa oleva ympäristölupa, jonka lupamääräykset Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on tarkistanut 20.1.2014 antamallaan päätöksellä. Lupapäätös koskee Lapaluodon sataman osaa, Nro 5/2014/1 Dnro PSAVI/59/04.08/2013 Raahen sataman ympäristöluvan lupamääräysten tarkistaminen, Raah.

Alueella voimassa olevat kaavat

Raah 2030, keskeisten taajama-alueiden yleiskaava, satama-alue, lainvoima 24.5.2007.

Akm 208: Raahen sataman lapaluodon satamanosan asemakaavan muutos ja laajennus, Lainvoimaisuus ja voimaantulo 2.5.2014.

Akm 235: Raahen syväsataman teollisuusalueen asemakaava ja asemakaavan muutos, lainvoima 25.7.2017.

Sulaton osayleiskaava, lainvoima 25.7.2017.

Maakuntakaavassa hankealue sijoittuu satama-alueeksi merkitylle alueelle kaavamerkinnällä LS.

Olemassa olevat kaavat mahdollistavat kyseessä olevan hankkeen

toteuttamisen. Alue on kaavoitettu merenkulkuun ja satamatoimintaan.

Raahen sataman uusi kääntöallas

Raahen satamaan sijoittuva kääntöallas ruopataan pääasiassa olemassa olevan kääntöaltan luoteispuolelle siten, että se sivuaa jonkin verran olemassa olevaa, halkaisijaltaan 350 m kääntöallasta. Uuden kääntöaltan halkaisija tulee olemaan 400 m.

Näytteenotto

Näytteenotto on suoritettu pintakerroksesta 0-0,30 m syvyydeltä.

Näytteenotosta on maininta, että näytteenotto on suoritettu ohjeista poiketen. Näytteenoton perusteella on arvioitu, että sedimentissä on mahdollisesti happoa tuottavaa sulfiittimaamateriaalia.

Sedimenttitutkimuksen raportissa on maininta, että tämä tulee huomioida ruoppausmassoja läjittäessä. Kääntöaltan kohdalta ei ole pystytty ottamaan pintakerrosta syvemmältä näytettä, johtuen tiiviistä pohjasta tms. Tämä ei kuitenkaan oletettavasti vaikuta määriteltujen haitta-ainepitoisuuksien selvittämiseksi koska haitta-aineiden oletetaan kerrostuvan maa-ainesten pintakerroksiin.

Liitteet

Lausuntopyyntö

Vesilupahakemus

Tutkimusraportti

Lupahakemuksen täydennys

YVA-päätös

Esittelijä

Johtava ympäristötarkastaja Tuikkanen Niini

Päätösesitys

Maaperätutkimuksissa on ruoppausmassojen todettu sisältävän rikkipitoisuuden perusteella happamiksi sulfaattimaaksi luokiteltavaa maamateriaalia. Hakemuksessa ja sen liitteissä todetaan, että ruoppausmassoja ei meriläjitetä. Lupahakemuksen täydennyksessä, kohdassa 4 mainitaan kuitenkin, että happamat sulfaattimaat jäävät läjitysaltaassa vesilinjan alapuolelle.

Epäjohdonmukaisina koettujen tietojen perusteella Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa lausuntonaan, että lupamääräyksissä tulisi huomioida tarkemmin happaman sulfaattimaamateriaalin mahdollinen liukeneminen läjityksen yhteydessä, ja toimijaa tulisi velvoittaa selvittämään suojauksen tarve ennen happamia sulfaattimaata sisältävien ruoppausmassojen läjitystä.

Mikäli kääntöaltan ruoppaus toteutetaan suunnitellulla tavalla, tulee

työssä ottaa huomioon happamat sulfaattimaamateriaalit ja niiden mahdollinen liukeneminen, sekä kiinnitetään huomiota samentumisen leviämiseen. Hankeen toteuttajan tulee tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin samentumisen leviämisen estämiseksi. Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole muuta huomautettavaa vesilain mukaisen luvan myöntämiseksi.

Päätös

Hyväksyi esityksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Teppo Niiranen esitteli asian kokoukselle.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Juha Arola saapui kokoukseen tämän asiakohdan käsittelyn aikana klo 14.41.